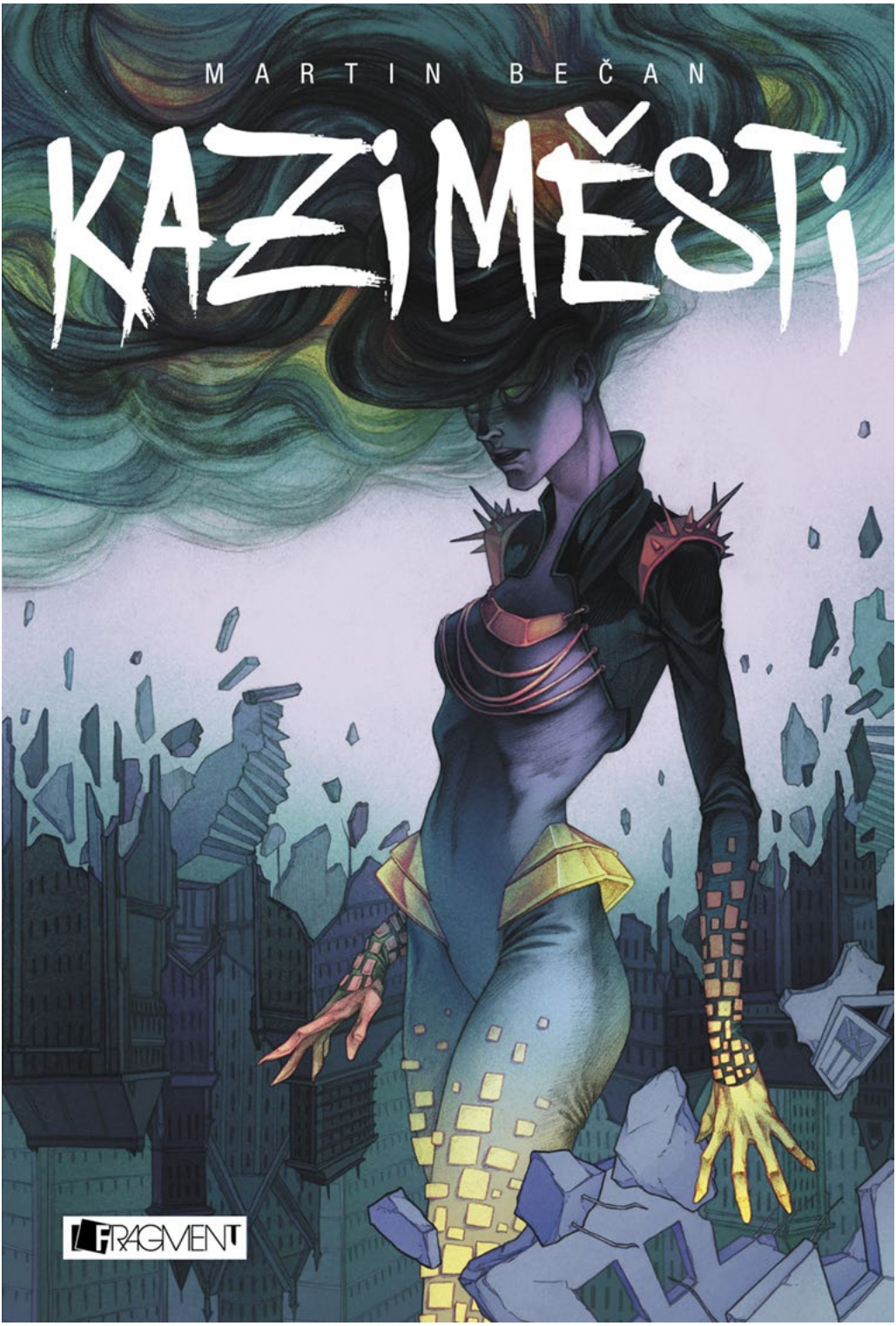

MARTIN BEČAN
KAZIMĚSTI
FRAGMENT

Kaziměsti

Vyšlo také v tištěné verzi

Objednat můžete na
www.fragment.cz
www.albatrosmedia.cz

Martin Bečan
Kaziměsti – e-kniha
Copyright © Albatros Media a. s., 2017

Všechna práva vyhrazena.
Žádná část této publikace nesmí být rozšiřována
bez písemného souhlasu majitelů práv.

KAZIMĚSTI

Martin Bečan

FRAGMENT

1
Tramvaje do nikam

Když se probudíte v posteli plné dlažebních kostek, donutí vás to zamyslet se, kolik jste toho předešlý večer vypili a kdy jste se vrátili domů. V první moment se vám to může zdát dokonce vtipné, jenže ta pravá legrace začíná teprve ve chvíli, kdy si uvědomíte, že jste se celou noc učili a spolubydlící, který se vyčerpaně hroutí s čelem zašpiněným od růžového zvýrazňovače na stole plném papírů, je stejně překvapený jako vy.

Původně jsem měl za to, že se k nám nad ránem, kdy jsme tvrdě spali – já ve své posteli a Cesmín s hlavou na stole – vplížili kluci z vedlejšího pokoje a zasypali mě dlažebními kostkami v rámci odplaty za tu potravinovou fólii na záchodové míse.

Když se na to ale dívám zpětně, říkám si, že nejspíš vůbec nešlo o odplatu. Je dost dobře možné, že v době našeho spánku zůstaly dveře pokoje zavřené. Myslím si – ne, jsem si téměř jistý – že tehdy, před těmi několika měsíci, si ke mně město našlo poprvé cestu a dalo mi najevo, že mě zve dál a chce mi ukázat svoji pravou tvář.

Podobně podivných věcí se mi od té doby přihodilo ještě několik, ale do souvislosti si je dávám až teď, na samém konci. Týden po probuzení s dlažebními kostkami jsem ve velké posluchárně

ve škole našel ve zdi za odpadkovým košem výklenek plný starých keramických izolátorů a za závěsem nejbližšího okna ocelové traverzy, které by klidně mohly být součástí sloupu vysokého napětí.

Po dalším týdnu jsem si všiml, že kašna na náměstí je plná živých škeblí, a později, pár dní na to, když jsme se v půl čtvrté ráno vraceli na kolej, objevili jsme já a Cesmín mezi paneláky zahradu obehnanou vysokou kamennou zdí. Nebylo v ní nic než lavička, roztrhaná žíněnka a starý omlácený sádrový trpaslík. Na lavičce jsme dopili víno, vykouřili cigaretu a odešli. Zahradu jsme potom už nikdy nenašli.

Všechno to byly pouhé náznaky a příslib toho, co mělo teprve přijít. Nemusel jsem ale čekat dlouho. Už v polovině října se město rozhodlo, že si s námi dál nebude hrát, spustí padací most přes svůj vodní příkop a umožní nám vstoupit. Jen bych očekával, že si vybere kterýkoliv jiný den než ten, který byl od samotného rána obzvlášť nechutný.

Člověk zvracející do odpadkového koše totiž nejspíš není první věcí, kterou byste si po ránu přáli vidět. Já jsem tomu pohledu ale neunikl. Opíral jsem se o chladivé zdivo starého jezuitského konviktu a sledoval jsem Cesmína, jak oběma rukama svírá kovovou obrubu, naklání se nad koš a vydává u toho zvuky, ze kterých se dělalo špatně i všem kolemjdoucím.

Ti procházeli se zhnusenými výrazy kolem nás a šeptali si, že určitě patříme k těm rádoby umělcům, kteří se scházejí v nedalekém klubu, pojmenovaném po filmu od Alfreda Hitchcocka.

V každý jiný den by nejspíš měli pravdu. Do konviktu se totiž už dávno nastěhovalo povícero uměleckých kateder z univerzity, a tak nebývá nic výjimečného vidět studenty filmových a divadelních věd a dalších zbytečných oborů, jak ihned po přednáškách

zamíří do Vertiga, kde celou noc vedou hlubokomyslné debaty, aby se nad ránem vydrali z podzemí, mžourali do slunce a snažili se najít nejbližší odpadkový koš k vyzvracení.

Tohle dopoledne ale bylo všechno úplně jinak. Podíval jsem se na skripta a stoh papírů s poznámkami, které mi Cesmín nacpal do ruky, když se vypotácel ze školy. Po celonočním učení byl v žalostném stavu. Třásl se, v obličeji byl bledý a pod očima měl obrovské kruhy. Byl taky nezvykle neupravený, neoholený a jeho tmavé vlasy, jindy úzkostlivě vyžehlené a natužené, se mu vlnily, kroutily a padaly do obličeje.

„Seber se," řekla Parma, která stála vedle něj a snažila se mu vlasy odhrnovat z čela. „Příště už to určitě zvládneš. Já půjdu pro jistotu s tebou a ukážu tomu dědkovi kozy, třeba ho to trošku obměkčí."

Cesmínův zmučený výraz se proměnil v jakousi zkřivenou grimasu. Nejspíš mělo jít o úsměv. Parmice ho hladila po zádech a držela mu vlasy tak, aby si je neušpinil od zvratků. Zima, která stála po Cesmínově druhém boku, využila chvíle, kdy se přestal dávit, a snažila se mu papírovým kapesníkem otřít pusu. I s vysokými podpatky byla maličká, a tak se musela pořádně natáhnout.

Když se potom odvrátil od koše a posadil se na obrubník chodníku, Parma se k němu okamžitě přitočila a vnutila mu láhev s vodou. Odlepil jsem se ode zdi, přisedl si k němu a popsané a pokreslené papíry mu položil do klína.

„Díky," vydechl a podíval se na mě.

Zalovil jsem v kapse svého ošoupaného hnědého saka, vytáhl jsem krabičku a podal mu jednu cigaretu. Sám jsem si připálil taky.

„To myslíš vážně?" ozvala se Parma a cigaretu mu vzala. Pohoršeně se na mě podívala a potom si sama potáhla. „Proč mu to dáváš, když vidíš, v jakém stavu?"

Byla moc pěkná, když se zlobila. A ne jen tehdy. Krásná byla i normálně, a to tím panenkovským způsobem.

Veliké oči měla posazené daleko od sebe, pusu malou, i když prořízlou, a navrch se mohla chlubit tím nejsymetričtějším obličejem, jaký jsem kdy viděl. Jen namísto zlatých panenkovských loken nosila na krátko střiženého tmavého ježka, díky kterému ještě víc vynikaly její výstavní lícní kosti.

Oblečená chodila do černého a většinu času s sebou vláčela svůj rozložitý fotoaparát. Analogový, ne digitální. Spolubydlící z vedlejšího pokoje jednou při obědě v menze prohlásil, že kromě toho, že vypadá jako mimozemšťan, je navíc ještě pozérka. A nebyl sám, kdo si to myslel. Mně ale vždycky připadala neuvěřitelně krásná.

„Nech to být," odpověděl jsem jí a potom jsem se naklonil k Cesmínovi, abych ho poplácal po zádech. „Nic si z toho nedělej, na příští termín ti pomůžu s učením."

Chtěl jsem mu ale místo toho říct, že příště už ho nebudu tahat po barech a hospodách, že mu zakážu vodit si na kolej kohokoliv na noc a že ho přinutím, aby se začal učit dřív, než teprve noc před zkouškou.

Cesmín to pochopil. Bylo mu jasné, co tím myslím, a věděl taky, proč jsem mu to neřekl na plnou pusu. Žádný z nás se totiž nechtěl vystavit Parminu hněvu, kterým by nás zahrnula, kdyby zjistila, že se Cesmín flákal a já jsem ho v tom podporoval.

Občas mívala sklony k přehánění. Chození do školy a učení na zkoušky, i když se jednalo jen o průběžné testy a zkoušení, brala smrtelně vážně.

„Nepůjdeme se někam najíst? Mám docela hlad," ozvala se Zima, zatímco si hrála na provazochodkyni a balancovala na obrubníku. Sledoval jsem, jak s rozpaženýma rukama klade jednu nohu před druhou a nebezpečně se kymácí ze strany na stranu.

„Zvládneš to, Kopřivo?" zeptal jsem se Cesmína, když jsem mu pomáhal na nohy.

Přikývl.

Vydali jsme se po kočičích hlavách ulicí dolů, pryč od historické univerzitní budovy, v níž na některém z mnoha poschodí seděla Cesmínova noční můra. Po pár krocích se ještě Parma naposledy otočila, aby si vyfotila hlouček studentek, které vykuřovaly před vchodem.

Jednu z nich už jsem předtím viděl. Byla starší než její spolužačky a taky mnohem krásnější. Myslím, že jsem ji zahlédl na některé z přednášek.

Šli jsme mlčky. Když jsme míjeli Vertigo, jeho vstupní dveře se otevřely a ven se vypotácel opilý mladík. Měl na sobě sako ne nepodobné tomu mému. Parma si toho taky všimla a zašklebila se na mě.

Na konci ulice jsme zahnuli doprava a vešli do podloubí, které ústilo na Náměstí Republiky. Zpomalili jsme. Podloubí už pár let, napřed nelegálně a potom legálně, sloužilo jako improvizovaná galerie pro pouliční umělce.

Bylo tam k vidění všechno od graffiti po origami, zavěšené u stropu. Do jednoho ze zákrutů, kam dopadalo jen minimum světla, někdo namaloval malá modrá dvířka. Když jsem kolem nich procházel, přejel jsem po malbě zlehka rukou.

Čekal jsem, že na bříškách prstů ucítím hrubou zrnitou omítku a taky tu zvláštní suchou, ale kluzkou texturu, jakou barvy někdy mívají. Místo toho jsem však prsty přejel po chladivém plechu. Nebyl to obraz, ty dveře byly pravé.

Jak dlouho už tam ale byly? Nikdy předtím jsem si jich nevšiml, i když tím podloubím chodím docela často. Možná jsem je jenom přehlédl, kdoví.

Ostatní se kus vzdálili a tak jsem udělal pár dlouhých kroků, abych je dohnal. Než jsme podloubí opustili, ještě jednou jsem se ohlédl a na modře natřená plechová dvířka jsem se zadíval.

Vážně tam byla vždycky?

Po pár minutách jsme se přes náměstí dostali do úzké uličky, která vedla kolem knihovny a malého parčíku. Budova knihovny byla původně postavená jako zbrojnice a ve svých dobách byla od sklepa po půdu nacpaná vojenskou municí.

Parčík měl taky zpočátku sloužit naprosto jinému účelu. Prakticky za každého počasí teď býval obsazený bezdomovci, opilci a feťáky, a nejinak tomu bylo i dnes. Několik starých otrhaných mužů začalo téměř okamžitě pokřikovat na Zimu.

Sedělo jich tam na jedné z posprejovaných laviček asi pět. Tísnili se jeden vedle druhého a nechávali mezi sebou kolovat láhev laciné pálenky. Podařilo se jim Zimu vyvést z míry natolik, že si přestala dávat pozor na cestu. Kdybych k ní na poslední chvíli nepřiskočil a nechytil ji, tak by si v podpatkách na všudypřítomných kočičích hlavách vyrazila zuby.

„Tohle je v době vymírajících časopisů nejspíš jediná možnost, jak se na ulici dostanou k pornu," utrousila Parma na půl pusy, aniž se ohlédla.

Zima po ní šlehla jedovatým pohledem.

Ačkoliv se za dobu svého spolubydlení na koleji stihly celkem rychle spřátelit – podobně jako já s Cesmínem – kvůli oblečení si do vlasů vjížděly neustále. Postavil jsem Zimu na nohy a potom jsem zavrtěl hlavou na znamení, aby to přešla a nepouštěla se s Parmou do hádky.

I když mi vadilo, jak se Zimou občas jednala, musel jsem dát Parmici zapravdu. Neublížilo by jí, kdyby si jednou vzala slušnější oblečení a ubrala na líčidlech. Taky by jí prospělo, kdyby si přestala

barvit vlasy na růžovo a alespoň jednou nechala doma ty fialové kontaktní čočky.

Párkrát jsme jí to s Cesmínem taktně naznačili, ale nepadlo to na úrodnou půdu. Dokonce ani Parmina upřímnost ji nepřiměla k tomu, aby maličko polevila se svojí snahou vypadat jako umělohmotná panna.

Když jsem si byl jistý, že nabyla ztracenou rovnováhu, natáhl jsem ruku a ukázal bezdomovcům vztyčený prostředník. Na chvíli jsem se lekl, že po mě mrští skleněnou lahví, kterou v rukou držel ten nejšpinavější z nich. Levná pálenka, která chutná jako koncentrované peklo a příčí se v krku, pro ně ale měla příliš velkou cenu. A tak vzduchem létaly jen kurvy a zasraní čuráci.

Zima si vyšlapovala, kabelku zavěšenou v lokti a nos odvrácený od Parmy. Uvažoval jsem, jak dlouho jim to zabere tentokrát. Při podobných slovních přestřelkách se Parma většinou po chvíli omluvila, jednou jim to mlčení ale vydrželo celé tři dny.

Slunce se vyhouplo výš, objevilo se nad střechami starých vysokých domů a zaplavilo ulici příjemným dopoledním světlem. Parma nakrčila nos, z kabelky vytáhla sluneční brýle a nasadila si je. Šla vedle Cesmína, držela se ho za paži, druhou rukou si hrála se svým přívěskem ve tvaru ryby a velice okatě ignorovala Zimu.

Zahnuli jsme za roh, na jednu z hlavních ulic, které protínaly město. Na chodnících se tlačili lidé, spěchající pozdě do práce nebo z práce na oběd a taky studenti, kteří se rozhodli neprospat celý den a i s kocovinou se vydali do školy.

Po nerovné silnici rachotila auta a vyhýbala se tramvajím, které jezdily v obou směrech jedna za druhou. Počkali jsme na mezeru v provozu a přeběhli na druhou stranu. Byl jsem naprosto přesvědčený o tom, že Zima zase zakopne a svalí se na zem. Kupodivu ale cestu přes ulici zvládla bez jakékoliv újmy.

Na druhé straně jsem rychle přiskočil k Cesmínovi a vyprostil ho z Parmina sevření. Zastavili jsme se a Parmice obrátila oči v sloup. Stáli jsme před hospodou, která měla před vchodem vystavenou ceduli s křídou napsanou nabídkou denního menu. Jako vždycky na něm byla uzená žebra. A jako vždycky jsme s Cesmínem umazali ve slově žebra háček.

„Že vás to ještě baví," povzdychla si Parma.

Uzená zebra jí nikdy moc vtipná nepřipadala. Byla ale ráda, že se Cesmínovi zlepšila nálada. Potom se ho zase chytila za paži, zavelela k odchodu a vydala se po chodníku dál.

Najíst jsme se chtěli jinde. Na uzenou zebru nás nikdy moc neužilo a Ponorka, která byla pár desítek metrů zpátky směrem do centra, na nás byla moc velký pajzl. Nikdy jsem nepochopil, proč ji mají všichni v takové oblibě. Odjakživa mi bylo jedno, že za hluboké totality byla centrem undergroundové kultury. Pořád to byla hnusná putyka.

„Stejně si ale myslím, že ti to měl dát. Učil ses na to tak dlouho," začala znovu o zkoušce Parma.

„U něj nezáleží na tom, jak dlouho se učíš," usmál se nervózně Cesmín. „Je to výstavní příklad zakomplexovaného debila."

„Jak to?"

„Slyšel jsem, že mu jeho žena přišla na aférku s jedním studentem –"

„Jakože s klukem?" skočila mu do řeči Zima.

„S klukem. Utekla od něj a přestala se s ním stýkat i jeho dcera. Od té doby žije sám, protože nebyl s to najít si někoho nového. A tak se z něj stal nervák se zálibou v trýznění studentů a špatným vkusem – kdybyste viděli ty jeho hadry – který vyhodí polovinu svojí výplaty za cigára bez filtru."

Parma si odfrkla a začala brblat něco o neférovém jednání, za-

sednutí si na Cesmína a úrovni vysokého školství. Stále se ho držela. I cizí člověk si musel hned všimnout, že se k němu tiskne víc, než se na kamarádku slušelo. Můj pohled se setkal se Ziminým. Myslela na totéž.

Kdyby existovala možnost, že by jí mohl Cesmín city opětovat, nejspíš by se do něj byla Parmice zamilovala. Ale vzhledem k tomu, že to nepřicházelo v úvahu, vyvinul se u ní nějaký ochranářský mateřský pud. Žádný z nás jí o tom ale nikdy neřekl, protože by nejspíš oběma na místě zarazila podpatek do čela.

Míjeli jsme zrovna irskou hospodu, když jsem zaslechl kvílení napínaných trolejí a hluk blížící se tramvaje. Šli jsme za sebou po chodníku lemujícím levou stranu ulice. Parma ještě pořád něco vykládala Cesmínovi, Zima šla pár kroků za nimi a já se loudal jako poslední. Hlavu jsem měl zakloněnou a prohlížel jsem si opravené fasády domů.

Když jsem uslyšel rachocení, mimoděk jsem se ohlédl přes rameno. Tramvaj byla ještě relativně daleko, její číslo se už ale přečíst dalo. Zdálo se mi to? Zastavil jsem se a k přijíždějící tramvaji se otočil. Vypadalo to, že mě ten den už podruhé klamaly oči.

„Hej, Lazare!" zaslechl jsem za sebou Parmin hlas. „Tak jdeš?"

„Odkdy po městě jezdí nula?" zeptal jsem se.

„Cože?"

Na její otázku jsem zareagoval napřaženou paží se vztyčeným prstem, který mířil přímo nad čelní sklo tramvaje. Všichni tři mí přátelé se o pár kroků vrátili a teď společně se mnou upínali zrak k blížícím se vagonům. Tramvaj se dostala už tak blízko, že bylo možné bez problémů přečíst její označení.

Na informační tabulce nad řidičem, kde normálně svítí číslo tramvaje, červené světelné body vytvořily nulu. A v místě, kde bývá uvedená konečná stanice, stálo jedno slovo: Nikde.

„To je nějaká porucha?"

„Třeba je to jenom zkušební jízda."

„Nebo něco jako ta tramvaj na prevenci HIV, která jezdí vždycky v prosinci."

Ani jeden z návrhů se mi nezdál pravděpodobný. Poruchou jsem si nebyl jistý, ale zkušební jízdy tramvají bývají označené nápisem „manipulační jízda" a HIV tramvaj je každý rok vyzdobená červenými stužkami, aby už z dálky byla jasně rozpoznatelná.

Potom jsem si všiml, že se blinkry na levé straně tramvaje rozsvítily a začaly blikat jasným oranžovým světlem. To by nebylo nic divného, kdyby koleje v tom místě nevedly jen rovně a na nejbližších několika stech metrech byla křižovatka nebo zatáčka.

„Kam plánuje odbočit?"

Sotva jsem to stačil dořícť, prohnala se tramvaj kolem nás. Všichni čtyři jsme k ní byli připoutaní pohledem. Nemůžu si být ničím jistý, v té rychlosti se to dalo snadno přehlédnout, ale nezdálo se, že by v ní někdo seděl. A potom mi tramvaj odpověděla.

Když nás minula, jela ještě několik desítek metrů rovně. Potom ale bez jakéhokoliv varování nadskočila, vymanila se z kolejí, prudce zatočila vlevo, přejela silnici i chodník a projela přímo skrz jeden z domů.

V očekávání bortících se budov a létajících sutin jsem se zavřísknutím vyskočil a všechny strhl k zemi. Bylo ticho. Ležel jsem na hromadě těl a zíral do Ziminých vytřeštěných očí. Nikdo se ani nepohnul. Potom nám došlo, že neslyšíme zvuk hroutícího se domu, že k nám nedoletěla ani jedna cihla a že se nedusíme prachem plným rozdrcené omítky.

Zdvihl jsem hlavu a všiml si staré ženy s fialovými vlasy a taškou na kolečkách, jak stojí uprostřed chodníku a nevěřícně si nás prohlíží. Nikdy jsem moc nerozuměl tomu, co se podobným sta-

řenám honí hlavou. V jednom kuse nadávají mladým lidem s barevnými vlasy nebo nedejbože s piercingy a tetováním do pankáčů a chuligánů a samy si na stará kolena barví vlasy na modro a na fialovo.

Nechal jsem stařenu jejímu údivu a zapátral jsem očima kolem místa, kde tramvaj prorazila do domu díru. Musel jsem nevěřícně nakrčit čelo. Dům tam stál úplně netknutý a po chodníku před ním chodili lidé, jako by se vůbec nic nestalo. S otazníkem ve tváři a hlavou plnou nejrůznějších teorií a možností jsem se postavil a pomohl na nohy i ostatním.

„Nejsem blázen, že ne? Viděli jste to taky." Nestál jsem o odpověď, chtěl jsem ujištění. Ujištění, že jsem viděl, co jsem viděl, a že to mám v hlavě v pořádku.

Přikývli. Některým, zejména Parmě, to trvalo déle, nakonec ale přikývli všichni tři.

„Já," ozvala se konečně Parma a v hlase jí zaznívaly pochybnosti, „jsem si stoprocentně jistá, že ta tramvaj vykolejila a vybourala se."

Byla zmatená, a tak si ani neuvědomila, že objímá a konejší Zimu, která se k ní choulila a v obličeji byla i přes to všechno líčení sinalá. Kdybyste ji vzali a postavili před bíle natřenou zeď, splynula by s ní. Vypadala příšerně, všichni jsme vypadali. Roztržky kvůli oblečení byly zapomenuty, teď bylo na pořadu dne něco mnohem vážnějšího.

„Do prdele… Co to bylo?" Parmina nevymáchaná pusa nás vrátila blíž realitě.

„Já nevím," řekl Cesmín, zatímco si s úzkostlivou pečlivostí opraš oval kalhoty. „Ale asi jsme to viděli jenom my. Takže je něco špatně s náma, nebo se všema ostatníma. A nevím, která možnost je horší."

Nikdo mu neodpověděl, ale všichni jsme mysleli na to samé. Žádný z kolemjdoucích lidí nic neviděl. Ti, kterým tramvaj projela přímo před nosem a málem je srazila, pokračovali nevzrušeně dál a ničeho si nevšímali. Žádný z desítek chodců, řidičů v autech, matek s kočárky a důchodců se psy neviděl, jak tramvaj s číslem nula opustila svoje koleje a zmizela bůhví kde.

„Půjdeme se tam podívat?" nadhodil jsem.

Pomalu jsme vykročili a opatrně se blížili k šedivé budově. Znali jsme to tam. A to moc dobře. V sousedním žlutém domě totiž byla Strašidla, legendární hospoda a Mekka místních studentů. Bylo to zajímavé místo. Zašlý nábytek, oprýskaná omítka, nevkusné malby na stěnách a palmy v okenních výklencích, neustále se dusící v hustém cigaretovém kouři.

A i když jsou v okolí Strašidel podniky, do kterých si člověk může zajít ve stejném oblečení jako příští den do školy, aniž by smrděl jako popelník, často se ve Strašidlech nedá najít volné místo k sezení.

„Já to nechápu," prohlásil Cesmín, když ohmatával šedivou zeď obytného domu, ve kterém tramvaj zmizela.

Parma a já jsme mu stáli každý po jednom boku a dělali to samé. Zdivo ale bylo neporušené, nikde ani prasklina. Chvílemi jsme chodili kolem zdi a nakláněli hlavy na levou stranu a potom zase na pravou, přibližovali se a zase oddalovali s nadějí, že objevíme skrytý průjezd, který je viditelný jen z jednoho úhlu.

Zkoušeli jsme dokonce šlapat na dlaždice, jestli se pod některou z nich neskrývá mechanismus, který by nám tajný průjezd otevřel. Když už jsme si začínali myslet, že jsme se doopravdy zbláznili, zatahala mě Zima za loket.

„Vedou sem koleje," zašeptala, nejistá si tím, co vlastně objevila.

„Kde? Já žádné nevidím."

„Tady, podívejte se. Vedou přímo sem."

Měla pravdu. Z místa, kde tramvaj vyskočila ze svých původních kolejí, vedly koleje další, stáčely se a mířily přímo k nám. Takže tramvaj nevykolejila, ale prostě jenom odbočila? Jenže proč jsme si těch kolejí nikdy nevšimli? Všichni čtyři chodíme touhle cestou téměř každý den a nikdy jsme nezaregistrovali koleje vedoucí napříč silnicí, natož tramvaje, které by po nich jezdily.

Potom jsem zdvihl oči a uviděl troleje, na které jsem upozornil i Cesmína, Parmici a Zimu. Oddělovaly se od nám známých trolejí ve stejném místě jako nové koleje a přesně kopírovaly jejich dráhu.

Otočil jsem se zpátky k domům a právě tehdy jsem si jí všiml. Úzké uličky mezi šedivým a žlutým domem. Byla široká tak akorát, aby se do ní vešla tramvaj. Koleje s trolejemi mířily přímo do ní. Všichni čtyři jsme zůstali nehybně stát a prohlíželi si koridor z betonu a dlaždic, který se nám vynořil před očima.

A přece to nevypadalo, jako by se od sebe teprve před minutou domy posunuly a umožnily tramvaji průjezd. Ulička působila staře a koleje se neleskly, byly zašlé. Dlaždice byly popraskané a kočičí hlavy prorostlé mechem a plevelem.

Stáli jsme tam, zírali na uličku a na sebe navzájem, pohazovali po sobě tázavými pohledy a krčili rameny. Během těch dvou tří minut jsme si stačili všimnout, že žádný z kolemjdoucích o uličku ani jednou nezavadil pohledem.

Přešlapovali jsme na místě, kouřili, a když už jsem otvíral pusu, abych prolomil ticho, s hlasitým zaskřípěním se otevřely vchodové dveře šedivého domu a ven se vybelhal starý muž s bekovkou na hlavě. V jedné ruce měl vycházkovou hůl.

„Zeptejte se ho na to někdo," nadhodil tiše Cesmín. „Jestli tady bydlí, tak o tom určitě bude něco vědět."

Jeden po druhém jsme se podívali na Parmu. Ta ale jen pokrčila

rameny, zakroutila hlavou a nehlasně naznačila, že zrovna ona se s tím důchodcem ani omylem vybavovat nebude.

„Ježíši," ulevil jsem si a zastoupil starému muži cestu. „Dobrý den, promiňte. Nemáte chvilku?"

„No, dobrý den," podíval se na mě nedůvěřivě. „Záleží na tom, co po mě chcete."

„Rád bych se na něco zeptal. Podle všeho tu bydlíte, takže byste nám snad mohl pomoct."

„Povídejte."

„Jak dlouho už je tu tahle ulička?"

„Jaká ulička?"

„Tahle," ukázal jsem mezi šedivý a žlutý dům.

Muž se podíval tím směrem a zamračil se. Potom pohlédl i na mě, Cesmína, Parmu a Zimu.

„Asi vám úplně nerozumím," odpověděl.

„Zajímá nás, jestli tu byl tenhle průjezd odjakživa."

Zamračil se ještě víc. Potom stáhl rty do úzké linky. Potáhl si bekovku dozadu a opět si nás prohlédl. Tentokrát to byl nepříjemný, zkoumavý pohled.

Viděl hnědovlasého čahouna s narezlými vousy, nevhodně oblečenou dívku s růžovými vlasy a divnýma očima a taky dívku, která vlasy neměla vůbec. A ten poslední podle něj vypadal, že určitě bere drogy. V obličeji byl nezdravě bledý a pod očima měl příšerné kruhy. Stařec nabyl přesvědčení, že ho chceme na stará kolena potrápit a znepříjemnit mu život.

„Prdel si dělejte z někoho jiného," odsekl. „Maucta."

Potom se vydal se pryč. Po pár metrech ale ještě zastavil, otočil se, zdvihl svoji vycházkovou hůl a pohrozil nám. Vesmír možností a nemožností se vrátil a přelil se do hlav i ostatním. Myslí se nám honily otázky, myšlenky a nejrůznější teorie.

Vypadalo to, jako bychom ten zvláštní kus ulice mezi domy viděli jen my čtyři. Možná nám někdo na té neplánované chodbovici minulý týden hodil něco do pití a tohle byl jen pozdní trip. Nebo taky mohl být na tripu okolní svět.

„Milej chlápek," zkonstatoval jsem. „Tak co, půjdeme se tam podívat?"

Tu otázku jsem nemusel vůbec pokládat. Nebylo o čem debatovat. Úplně nová ulice se vám nevynoří před očima každý den. Později by tam ten průjezd už nemusel být, a kdyby se nám ho už nikdy nepodařilo najít, nejspíš bychom se ukousali zvědavostí.

Rozhlédli jsme se na všechny strany, a když jsme opět shledali, že jsme všem lidem okolo úplně ukradení a že si nás ani jedna živá duše nevšímá, vykročili jsme.

Aby se člověk v pohádce dostal do nebezpečné a strašidelné části temného lesa, musí překročit bludný kořen. Já, Zima, Parma a Cesmín jsme žádný kořen sice nepřekročili – pokud se ovšem nepočítají zdřevnatělé rostliny, vyrůstající ze spár v chodníku – museli jsme ale projít kolem Strašidel. A jestli za kořenem čeká les, co potom leží za Strašidly?

Podle všeho nic výjimečného. Každý z nás si tak trošku myslel, že když překročíme hranici mezi známým chodníkem a neznámým průjezdem mezi domy, něco se stane. Ale nestalo se nic. Jen Cesmín na poslední chvíli uskočil bobku, který na něj seshora pustil jeden obzvlášť vypasený holub. To se ale nejspíš nepočítá.

Všechno v uličce vypadalo normálně. Kočičí hlavy, kterými byla vydlážděná, se ničím nevymykaly, a oba dva domy měly na zdech do uličky stejnou barvu i strukturu jako z přední strany. Jen okna tu chyběla. V tu chvíli jsem si nebyl úplně jistý, jestli mě to uklidnilo, nebo spíš zklamalo.

Šli jsme dál a na domy po několika metrech navázaly zahrady. Táhly se napravo i nalevo a těsně přiléhaly k zadním traktům domů. Jedna od druhé byly oddělené jednoduchým drátěným plotem. Stejný plot lemoval i uličku.

V místě, kde končily domy a začínaly zahrady, přecházely kočičí hlavy plynule v cestu z udusané hlíny a občasného trsu trávy. Středem se stále vinuly koleje a nad našimi hlavami je kopírovaly troleje, které byly podle všeho uchycené pomocí ocelových lan za koruny stromů.

V zahradě po naší levé ruce věšela malá zavalitá žena prádlo. Natřepávala a rovnala bílé voňavé cíchy, vrávorala s nimi na stoličce, která stála pod prádelními šňůrami a drobnými tučnými prsty se je pokoušela přichytit kolíčkem. Zavolal jsem na ni, ale ani neotočila hlavu.

Na zahrady potom navázaly zahrady další, které přiléhaly k domům kus cesty před námi. Průčelí těch domů určitě mířilo na ulici podobnou té, kterou jsme opustili před chvílí. V duchu jsem si představil plánek města. Pokud mě ale paměť neklamala, tak v tom místě měla stát novogotická katedrála a arcidiecézní muzeum, to vše obehnané parkem a řekou. Žádná ulice tam být neměla.

A přesto jsme na ni vstoupili. Byla liduprázdná, táhla se zleva doprava a zprava doleva a konce jsem nemohl dohlédnout. Nad střechami protějších domů jsem viděl vykukovat špičku katedrály, stejně velikou jako na hlavní ulici. Ušli jsme ale kus cesty směrem k ní. Měla by být blíž a tudíž větší. Zdálo se ale, že je pořád stejně daleko.

„Nejsou ty domy na konci ulice nějak… zvláštní?"

Napřed jsem nechápal, co tím Cesmín myslí, ale potom jsem si toho všiml taky. Domy, které nám byly nejblíže, vypadaly úplně

stejně jako ty, na které jsme byli z města zvyklí – několikapatrové, se zdobenými portály s basreliéfy a erby, s opravenými průčelími a tu a tam nějakým maličkým chrličem.

Čím vzdálenější od nás ale domy byly, tím stařeji působily. Nejbližší domy byly jen neudržované a ošuntělé. S narůstající vzdáleností se ale měnil nejen stav domů, ale i jejich architektonický sloh. Jako by ty nejvzdálenější domy pocházely z nejstarších období lidské existence. Cihly a tvárnice přecházely v kámen a potom… Bylo možné, aby ty nejzazší domy byly ze dřeva?

Ale to nebylo všechno. S narůstající vzdáleností domy stárly, to byla pravda. Zároveň to ale vypadalo, jako by si byly blíž.

„Naklánějí se k sobě!" vypískla Zima. Promluvila poprvé od nálezu trolejí. A téměř okamžitě si přitiskla ruce na ústa. Překvapilo ji, jak zvláštně zkresleně její hlas v prázdné ulici zní.

Měla nicméně pravdu. Domy k sobě nestály blíž, nakláněly se. Nejprve jen maličko, nepatrně. Čím dál od křižovatky ale stály, tím víc se k sobě ty vysoké kolosy nakláněly. A úplně na konci, tak daleko, kam jsme byli schopní dohlédnout, se k sobě staré dřevěné domy přiblížily natolik, že se jejich střechy dotkly a vytvořily tunel. Co je asi na jeho konci?

„Mně se tady nelíbí, pojďte pryč."

Parma byla nesvá. Všichni jsme byli nesví. Koukal jsem do jejího krásného bledého obličeje, když mě upoutalo něco za ní. Bylo to štíhlé, vysoké, žluté a nahoře modré, stálo to na kamenném ostrůvku uprostřed ulice (Proč jsme si toho nevšimli hned?) a vedly k tomu koleje. Byla to tramvajová zastávka.

Ta konstrukce s odpadkovým košem dole, jízdními řády uprostřed a cedulí s názvem zastávky nahoře vypadala úplně stejně jako všechny ostatní ve městě. Jen ten název byl jiný. Parma zaklonila hlavu, podívala se vzhůru a nahlas přečetla: „Tunelice."

„Tunelice," zopakoval jsem po ní. Ulice a tunely, tunely a ulice. Můj pohled zabloudil k dřevěným domům, které se k sobě tiskly a mačkaly.

„Jsou tu i jiné divné názvy," řekla s knedlíkem v krku Zima a začala číst. „Podivná, Mlhopád a Nesvět. Potom Medovín, Na věčnosti a velká spousta dalších."

Stála vedle Cesmína, vytahovala se na špičky a pročítala jízdní řád. Já s Parmou jsme jim koukali přes rameno. Všiml jsem si, že se Parmě leskne čelo.

„Normální zastávky jsou tady ale taky," přidal se Cesmín. „Třeba Žižkáč, Náměstí Republiky, Fakultní nemocnice, Palackého a Hřbitovy. Zvláštní. Ta zastávka vypadá úplně stejně jako všechny, které jsem doteď ve městě viděl. I ten jízdní řád je podle všeho vytisknutý na stejném papíře a stejným fontem."

„Jenže o Podivné a těch dalších jsem nikdy neslyšela," vydechla Zima.

„To nikdo z nás," poplácal jsem ji po paži. „Podíváme se tam?"

Parma se ke mně pomalu otočila. Čelo se jí pořád lesklo.

„*Kam* se chceš podívat?"

„Třeba na tu Podivnou. Kolik je hodin? Podle všeho by měla za chvilku přijet další tramvaj."

„Já nevím, Lazare. Mně se to celé nějak nezdá, pojďme se vrátit. Nahání mi to tu husí kůži. Navíc jsme chtěli jít na oběd a Cesmín se potřebuje vyspat a –"

„Franto, buď přece trochu chlap…"

V tu chvíli mě napadlo, jestli je doopravdy možné někoho uhranout pohledem. Nejspíš ne, protože kdyby by to možné bylo, krev by se mi dávno uvařila a mozek mi vytekl z hlavy ušima. Kousl jsem se do rtu a dál už nic neříkal.

Parma svoje jméno bytostně nenáviděla. Často své rodiče pro-

klínala za to, že jí takové jméno dali, a všichni v jejím okolí měli pod pohrůžkou smrtí výslovný zákaz ji tak oslovovat. Vždycky jsem měl ale za to, že přehání. Mohla dopadnout daleko hůř, třeba jako Zima nebo já. Nebo mohla mít švihlé rodiče se zálibou v botanice a skončit s nějakou hrůzou jako Cesmín.

Tak či onak, věděl jsem, že ji to oslovení naštve, rozčílí a nabudí a na chvíli vyžene strach z těla pryč. Taky jsem byl nesvůj a možná, možná jsem se i bál. Ale daleko víc jsem umíral touhou zjistit, kam nás může ta tramvaj dopravit.

Než stačil kdokoliv říct cokoliv dalšího, ozvalo se dunění, skřípot a svist napínaných trolejí a po ulici ze směru, kterým jsme přišli, přijela tramvaj. Byla totožná se všemi ostatními tramvajemi, které po městě jezdily. Jen namísto cílové stanice bylo opět napsáno slovo Nikde. A nulu teď vystřídala mínus dvanáctka. Dorachotila až k nám a se skřípěním brzd zastavila. Natáhl jsem ruku, stiskl zelené tlačítko na dveřích a ty se okamžitě otevřely.

„Jedeme?" zeptal jsem se, a aniž bych čekal na odpověď, položil jsem nohu na první ze tří schůdků a nastoupil.

Cesmín jen pokrčil rameny a vydal se za mnou. Když byl uvnitř, všiml jsem si, že se Zima pokouší vyškrábat za námi. Její boty ale souboj se schůdky prohrávaly. Cesmín jí nabídl ruku a pomohl jí dovnitř. Parma stála venku se založenýma rukama a dosti výmluvným pohledem.

Potom světlo nade dveřmi zčervenalo a vagonem se začalo rozléhat hlasité nepříjemné hvízdání, které signalizovalo zavírání dveří a brzký odjezd. Bleskově jsem se vyklonil ze dveří, chytil Parmu za ruku, a než si stačila uvědomit, co se s ní děje, už jsem ji společně s Cesmínem vtahoval do tramvaje.

„*Tunelice. Příští zastávka – Podivná,*" oznámil nám známý ženský hlas z reproduktoru.

„Tak jste vylízaní, nebo odkud?!" rozječela se Parma na celý vagon. „Co si o sobě jako myslíte?! Víte, kolik ty šaty stály? A jak si vůbec –"

Potom sebou tramvaj trhla a rozjela se. Parma ztratila balanc, udělala dva kroky, zamotaly jí nohy a třískla sebou rovnou na jednu z volných sedaček. Posedali jsme si kolem ní zrovna ve chvíli, kdy tramvaj zajížděla do boční uličky, které si, opět a jako mnoha dalších věcí, žádný z nás do té chvíle nevšiml.

Cesmín se snažil si Parmu udobřit.

„Nesnáším tě," vyštěkla na něj, ale neodehnala ho.

Mlčky jsme jeli dál uličkou lemovanou domy. Snažil jsem se vyhýbat Parminu pohledu, a tak jsem si prohlížel vnitřek tramvaje. Nebyla nijak zvláštní. Byla tam šedivá podlaha, nepohodlné modré sedačky a ohmatané červené tyčky na držení. Na černém panelu u stropu, vytvořené z červených bodů, ubíhaly názvy následujících zastávek.

Nakonec jsem se k Parmě přece jen otočil a už už jsem otvíral pusu, abych se jí omluvil. Tramvaj sebou ale škubla, zarazila nás do sedaček a naklonila se dozadu. Došlo mi to, až když jsem se podíval ven. Mířili jsme vzhůru. Šero úzké uličky za okny potom zničehonic vystřídalo prudké světlo. Vyjeli jsme nad střechy.

„Jsme strašně vysoko!" vyjekla Zima.

„Jsme výš než vysoko," vydechl užasle Cesmín. „Jsme nad městem!"

Tramvaj nás nevynesla jen nad střechy. Koleje vedly stále výš, nad úroveň prvních a druhých pater domů, nad střechy, komíny a antény a ještě výš, kde už nebylo nic. Jen koleje a na nich tramvaj jedoucí do nikam.

„Támhle je svatej Václav!" vyhrkl jsem a přitiskl obličej na sklo.

Ostatní mě následovali. S rukama na skle a očima vyvalenýma

jsme sledovali, jak se tramvaj blíží k hlavní věži nádherné novogotické katedrály, která měla být přes sto metrů vysoká.

„To je… úžasný," rozlil se mi na tváři úsměv.

Kolem okna se mihla šestice holubů. Přísahal bych, že jeden z nich byl ten, který na začátku uličky upustil na Cesmína bobek. A Cesmín si to podle všeho myslel taky, protože otevřel okénko, vystrčil z něj ruku a pohrozil holubovi pěstí.

„Dostanu tě!" křičel.

Vzápětí ale zase ruku stáhl a přeběhl na druhou stranu tramvaje, kde s dětským zaujetím vyjmenovával názvy všech ulic, které z té výšky poznával. Já a Zima jsme se k němu přidali. A dokonce i Parmice, i když se hodně snažila, aby to tak nevypadalo, se na své sedačce nazdvihla a vykukovala z okna, očividně přemožená nádherným výhledem, který se nám naskytl.

Potom ale, než jsme se nadáli, se tramvaj přiblížila k věži natolik, že jí hrozila srážka. Všiml jsem si, že se koleje stáčí, obtáčí věž a potom padají prudce dolů. Až příliš to připomínalo horskou dráhu. Polkl jsem. Bylo jasné, co bude následovat. Než tramvaj objela věž a naklonila se dopředu, stačil jsem jen zakřičet: „Chytněte se něčeho!"

Potom jsme se všichni rozječeli. Nejen Zima, nejen Parma, ale i já s Cesmínem. Koleje vedly dolů téměř svisle a tramvaj se po nich pustila bez sebemenšího zpomalení. Svištěli jsme dolů a naše vyděšené a nadšené hlasy se slévaly v jeden. Krev se mi nahrnula do hlavy, vnitřnosti do hrudi a jejich obsah ještě výš. Svět za okny tramvaje se proměnil v barevnou šmouhu. Řítili jsme se k zemi. A potom, naprosto nečekaně, tramvaj místo nárazu plynule zpomalila a zastavila.

„Podivná. Příští zastávka – Mlhopád," ozvalo se z reproduktorů.

2
Nekrmte kanály

Ve chvíli, kdy se dveře tramvaje otevřely, vystřelil Cesmín ven, aby se vyzvracel. Ten den už podruhé. Parma vyběhla okamžitě za ním. Taky mi bylo zle. Horské dráhy jsem odmalička miloval, a kdybych řekl, že jsem si tuhle jízdu neužil, lhal bych. Ale sklon dráhy jedoucí Nikam byl i na můj žaludek moc, a nechtěl jsem si ani představovat, co by nás čekalo, kdyby se dveře tramvaje zavřely dřív, než bychom stačili vystoupit.

Na nic jsem nečekal, vytáhl jsem drobnou Zimu ze sedačky, hodil si ji přes rameno a z tramvaje vystoupil. Bylo to rychlejší, než pomáhat zmatené kamarádce sejít schody jeden po druhém. Tramvaj se zavřela a rozjela ve chvíli, kdy jsem Zimu postavil na zem. S hlučným rachocením se po kolejích vrátila nad střechy a zmizela nám z dohledu.

Cesmín stál v předklonu na chodníku, dlaněmi se opíral o stěnu domu s cihlovým průčelím a zhluboka dýchal. Parma se k němu přiblížila a napřáhla ruku. Supěla. Byla na něj naštvaná za to, že ji vtáhl do tramvaje. I když jsem to technicky vzato vlastně udělal já.

„Nech ho!" okřikl jsem ji.

Ruku ale sama od sebe svěsila dřív, než jsem to stačil dořící.